

1912

ბავშვთა

საბავშვო

საზოგადოებრივი

ცენტრის გამომცემი

მთავარი
№ 19

გაზეთი

წელიწადი მე-VIII.

№ 19.

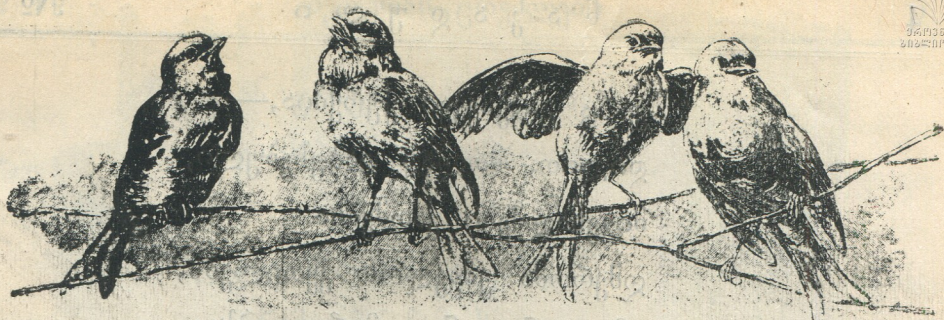
თბილისი, 1912 წ.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — სურათი	1
II — ბელურას ცრემლები, — ჯექსი ი. კვდშვილისა . . .	3
III — ვერ დაიძინა, — ნინო გოგნაშვილისა	6
IV — ნამცეცა, — ზღაპარი ანდერსენისა, (შემდეგი) თარგ. ნინო ხაკაშვილისა	10
V — რატომ? (სომხურიდან) ნ. კასპარაძისა	16
VI — დათვის ბელები, — (იგავი) ალ. შირიანაშვილისა . . .	20
VII — გასართობი: ენა სტიკია, წყალზე გასვლა ნავით, ლანდები, რებუსი და აღსნა	22

ბელურას ცრემლები.

ეს გაზაფხული, ღამასო,
საფხული სურმესტისაო,
შენ, მობიბინე ბაღასო,
სიმღერაჲ დიდი ტეისაო;
სადა ხარო, სადა, ნეტავი?
გული მიჰყდება დარდითა,
დაუნაღვლიანდი მას შემდეგ,
რაც ვეღარ გხედავთ თვალითა!
რა ვქნა, რა წყალში ჩავარდე?
მინდორსე გახმა ბაღასი,
არც ბაღი, აღარც თავთავი,
არც ჭია—ხეხე ნანახი!
ფერდი-ფერდსა მცემს, შიმშილით
ღონე მოღაღ გამოძელია,
ღამეს ერთ სახლში ვათენებ,
ჭერი აქვს ძველის-ძველია.
ქარი რომ დაჭკრავს, სუსუნით—
ჟინვა დამივლის გულშია,
რა ვქნა—არა მაქვს ნაბადი,

ვერც გავეხვევი ქურქშია, —
 დიღით, მთლად დაბუსებული,
 მივესალმები ქათმებსა.
 ღმერთმა უძველესი კეთილებს,
 იმათთან ვკენკავ მარცვლებსა;
 მაგრამ, „ჭაიქმა, ჭაიქმა!“
 დამკივლებს მათი გადია,
 შესედოთ, იცნობთ ვეუღანი —
 ბებერი არის ცსადია!
 კალთაში — ქათმის საკენკი —
 ხელში-კი ვაგარჯენია,
 და მეც რომ ავერა მარცვალი —
 ეს-კი ვერ მოუთმენია!
 ამასაც ჯანი გაგარდეს —
 ნაგავ-უგავი ბეურია;
 იმაშიც ვემებ სასუსნავს —
 იქნებ რამ გამოერია;
 მაგრამ რას იხამ... აქაც-კი
 სიფრთხილე მძარტებს ბეჩავს,
 ან ვაკანათი გამაბამს,
 ან ძუის მასე ბედ-შავს!
 ნეტა რა უნდათ, ღმერთმანი,
 ვის-რას უძავებ ბელურა,
 სამთარის კარი გაძელო,
 საფხულის გამოძეურა!
 ახლა არ ვიცდი, გასაფხულს
 დავესწრობი-ღა ღამასსა,

ან გადურჩები სიკვდილსა,
ათას გვარ ხათაბაღსა?

—

ასე სჩიოდა ბედურა,
ცრემლები ჩამოსდიოდა,
ღობეზე ამობუზულსა,
საწყაღს სციოდა, ჭშიოდა!

ი. ევდოშვილი.

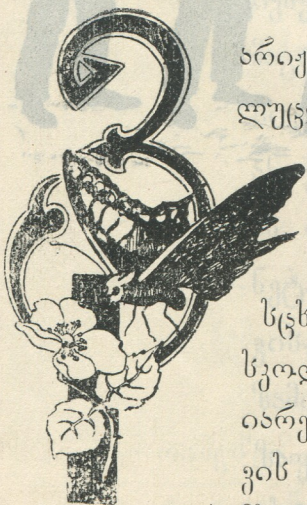
ვერ ღაიქინა.

არქრატესე ღიზა გაბღვიმებდა სოღმე მა-
ლუცას.

— ადექი, შვილო, ადექი: არ დაგი-
გვიანდეს სკოლაში.

ღიზა ქმარ-შვილით კურდღელაურში
სცხოვრობდა. მალუცა თელავში დადიოდა
სკოლაში. ღიზაც თითქმის ყოველ დღე და-
იარებოდა თელავში: ვის ჰურს უცნობდა,
ვის სარეცხს ურეცხ-უუთოებდა და ამგვარად
მხარში ამოსდგომოდა ქმარს.

ღიზას უფროსი ქალი ნინო აბრეშუმის ქარხანაში მუშა-

ობდა; ლიხას ქმარი სანდრო თავის ჰაწია ვენახს ჩაჰკირკიტებდა, სნაუღა და სოესდა და ბევრჯელ დღიურ მუშადაც გადოდა.

სმირად მომხდარა, რომ სამი წლის შაქრო მარტყად-მარტო დარჩენილა ქოხში. სამთარში ლიხა კარს გამოუკეტდა სოლმე შაქროს, საფხულში-კი შაქრო ესო-ესო დადიოდა, ვიდრე რომელიმე ოჯახის წევრთაგანი არ დაბრუნდებოდა. მოჰკრავდა თუ არა შაქრო თვალს მომაფალს, მოიკლიჯებოდა და სისწრაფით გარბოდა მისაკებებლად.

მაისის გასულს შეკირდები სასაფხულოდ დაითხოვეს. მალუცას ანგარიშში გამოცდა დაუნიშნა მასწავლებელმა.

— აბა, რა უნდა გიყო ახლა გოგო? — ეუბნებოდა ლიხა მალუცას. — რა გეძველება, რომ არ მოგამხადო, რომ დარჩები.

იფიქრა, იფიქრა ლიხამ და ისევ მასწავლებელს შეესვენა:

— შენი ჭირიძე, როგორც გინდა მიმსახურე და მალუცას კი ნუ დამინარჩუნებ კლასში.

— კეთილი, ჩემო ლიხავ, — უთხრა მასწავლებელმა: — სასაფხულოდ სკოლის აძლავებელი სოფელში დაძეთხოვა; მე მარტოდ ვრჩები, ამოვიდეს სოლმე მალუცა, ვასწავლი, სადილსაც ერთად ვჭამთ, მევე ჭურჭელს ავაღაპებინებ და გამოგიგზავნი სოლმე.

ლიხა გახარებული დაბრუნდა შინ და ახარა მალუცას, მასწავლებელი მოგამხადებო.

*

★

*

მარიამობისთვის ლიხას სიმინდი მოსამტვრევი ჰქონდა. დილიდანვე მთელი ოჯახით გავიდნენ მინდვრად. ზატარა შაქროც-კი თავის წილად შეელოდა. მალუცას სომ მთელი დღე უფნი არ ჩაუკრეფია.

— მალუცი, აბა გაიქე, შაქრო არსში არ გადავარდეს... მალუცი, აბა, ი ქვებს მიუძარჯვე. — გაისმოდა მალ-მალ ღი-
ზას ხმა. მას ცეცხლი გაეჩალებინა და ნედლი სიმინდი შემო-
ედგა ქვებით.

მე გადასრილი იყო, როდესაც სიმინდის მტვრევა გა-
თავეს.

— აბა, შვილო, ახლა წადი მასწავლებელთან, — უთხრა
ღიზამ მალუცას.

— დედი, სანამ ახლა შინიდან რეგულს და საწერ-კალამს,
გადმოვიტან დაღამდება, — სთქვა მალუცამ.

— დილას მე თვითონ წამოვიდე, აგერ იქა დეკს, — მიუ-
თითა ღიზამ. თეფშზე ცხელ-ცხელი მოხარშული სიმინდი და-
ელაგებინა, სუფთა ხელსახოცში გამოეკრა და დაუძატა: — ეს
მასწავლებელს მიართვი, შვილო.

მთელი დღის მუშაობით მოღლილი მალუცა სლანსით
გაუდგა გზას.

საუდარს რომ ასცილდა, აღმართზე კუტი ალექსა დაინა-
ხა. მიუახლოვდა, გასსნა ხელსახოცი, ამოაღაგა სიმინდი და
ალექსას მიაწოდა:

— გაეხარდე დედაშენს! აგიშენდეთ ოჯახი! — სთქვა ალე-
ქსამ.

მალუცა იქვე ჩაჯდა და ცოტა შეისვენა. ნატარასანს უკან
წამოედგა და შინისკენ გაბრუნდა.

შინ რომ მივიდა, ღიზას ვახშამი გაეშალა და მოქანცულ
ქმარ-შვილს უძახინმლდებოდა.

— რა ადრე დაბრუნდი, შვილო, — მიესალმა ღიზა მა-
ლუცას.

— ჭკურჭელი არ დამარცხნინა მასწავლებელმა, — იცრუა
მალუცამ.

ვახშაძი გაათავეს. დაღლილ დაქანცულებს საჩქაროდ ჩაე-
მინათ. არ ეძინა მხოლოდ მალუცას: საცოდავად ბორკავდა
ლოგინში და ვერ მოესვენა.

„სვალ მასწავლებელი გაიგებს ჩემ ტუეილს; ალექსა
მადლობას ეტყვის დედას სიმინდისათვის,“ ფიქრობდა მალუ-
ცა, და ძილი არ ეკარებოდა. მამალმაც იუიულა და მალუცა
ისევ თვალ-მოუხუჭავი ტრიალებდა ლოგინში. ბოლოს ველარ
მოითმინა და დედას დაუძახა:

— დედი, დედილო!

— რა გინდა, შვილო? — დაეკითხა ლისა.

— დედი, სიმინდი მასწავლებლისათვის არ მიმიტანია:

— მაშ რა უნდა?

— კუტ ალექსას მივე.

— რათა, შვილო, ავი ვიყავი მასწავლებელთანო!?

— დაძესარა, დედი, დავიღალე, — სთქვა მალუცამ და ქვი-
თინი მოართო.

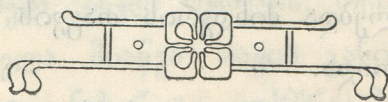
— რაღა გატირებს, შვილო?

— ველარ დაუძინე, — ქვითინებდა მალუცა.

— კარგი, კარგი, შვილო, ნუ ტირი, დამინე, — უთხრა
ლისამ და უძილობით გატანჯული მალუცა მაგრად ჩაიკრა
კულში.

— მანატე, დედი, დავიღალე და იმიტომ. მეტს აღარ
ვიხამ.

ნინო გოგნიაშვილი.

ნ ა მ ც ე ც ა.

(შემდეგი).

როგორც იყო მიაღწია მინდვრის თავის სოროს; თავი ნამჯაში სცხოვრობდა: თავის სოროში თბილი და სასიამოვნო სამეოფი იყო. სოროსთან ასლოს იდგა სოროდით საუსე ბუდელი და სამსარეულო. საბრალო ნამცეცა დადგა კართან, როგორც მათსოფარი — დეგბა სოლმე, და თხოულობდა ერთ ლუკმა სორობას; ამბობდა, ორი დღეა არა მიჭამია-რაო.

— ოჲ, საბრალო! — უთხრა მინდვრის თავმა. ძალიან გულკეთილი ბებერი თავი იყო: — შემოდო დარბაზში! ისადილე ჩემთან.

ნამცეცა მოეწონა მას და დაუმატა:

— შეგიძლია სამთარი ჩემთან იცხოვრო, მაგრამ სამაგიეროდ სუუთად უნდა დამილაგ-დამიგავო ოთახი და მიაძხო სოლმე ზღაპრები: ძალიან მიეუარს ზღაპრის მოსმენა.

ნამცეცა ასრულებდა მინდვრის თავის ბძანებას და ძალიან კარგად ცხოვრობდა.

— ძალე სტუმარი გვეწვევა. — სთქვა, მინდვრის თავმა, — ვოუელ კვირობით მოდის ჩემთან ერთი მეზობელი. ის ბევრად უფრო მდიდარია ჩემსე: დიდრონი დარბაზები აქვს და

დიდებული შავი ხავერდის ქერქი აცვია. ოჲ, შენ რომ შეგირთავდეს ცოლად, მაშინ მთელ სიცოცხლეში უსრუნველი იქნებოდი; მაგრამ მხედველობა არ უვარგა. ასიამოვნე, უამბე, რაც საუკეთესო ზღაპრები იცი. მაგრამ ნამცეცა უურადლებას არ აქცევდა მესობელს, არ უნდოდა წაჭეოლოდა ცოლად, იმიტომ რომ ეს მესობელი თხუნველა იყო. თხუნველა მართლაც ესტუმრა თაგვს, მობძანდა თავის შავი ხავერდის ქერქით. მინდვრის თაგვმა უამბო ნამცეცას, რომ თხუნველა ძალიან მდიდარი და მეცნიერიო, იმის ბინა, სამხარეულო და ბეღელი ჩემ საკუთარ ბინასე ოცჯერ დიდია, ამასთან სწავლული და ჭკვიანიც არისო, მხოლოდ ძალიან სძულს მზე, ევაულები და ცუდად იხსენიებს, რადგანაც არასოდეს არც მზე, არც ევაუელი არ უნახავსო. ნამცეცა ამდერეს და იმისი ხმით მოხიბლულ თხუნველას მაშინვე შეუუვარდა, მაგრამ, როგორც ჭკვიან და ფრთხილ მამაკაცს შეჭყერის, არაფერი არ უთქვამს.

იმ ცოტა ხანში, სანამ ეს ამბავი მოხდებოდა, თხუნველამ გამოთხარა თავის ბინიდან მინდვრის თაგვის სახლამდის მისასვლელი სვრელი და ნება მისცა თაგვსა და ნამცეცას ესეორნათ ამ სვრელში რამდენიც უნდოდათ. ამასთან სთხოვა, არ შეგეშინდეთ სვრელში მდებარე მკუდარი ჩიტისაო. ნისკარტიანი და ფრთებიანი ჩიტი აღმოჩნდა სვრელში. უთუოდ სამთრის დამდეგს მოკვდა და იქ იყო დამატრული, სადაც თხუნველამ თავის სასიარულო გზა გაიკეთა.

თხუნველამ დაიჭირა ჰირში ზაწია ფოქოს *) ნატესი; — ფოქო რომ ანათებს ბნელაში; — გაუძღვა წინ თაგვსა და ნამცეცას და უნათებდა გრძელ, ბნელ სვრელს. როდესაც მკუდარ ჩიტს წააწედნენ, თხუნველა მიაწვა თავის განიერ დრუნხით სვრელის ჭერს, დიდი ნახვრეტი გასჭრა საიდანაც სინათლე

*) ფოქო — დამბალი ხის კუნწი.

შეძახუქ. შუა ადგილას იდგა მკვდარი მერცხალი. ფრთები მაგრად მიჰკვროდა ტანსე და თავი და ფეხები ბუმბულში ჩაეძალა; ეტეობოდა, რომ ჩიტი სიცოცხეს მიაკვდა. ნამცეცას ძალიან დაენახა საბრალო ჩიტი, მოაგონდა, როგორ საამურად ჰგალობდნენ ჩიტები საფხულში. თხუნველამ-კი ჩაჰკრა მკვდარ ჩიტს თავის მოკლე ფეხები და სთქვა:

— შესწევითა გალობა! რა საცოდავი სულდგმულია ჩიტი! მადლობა ღმერთს, რომ არც ერთი ჩემი შვილი ჩიტად არ გადაიქცა. ამისთანა საცოდავ სულდგმულს მხოლოდ თავისი ჭიკჭიკი-ლა შერჩენია, და სამთარში-კი შიმშილისაგან კვდება.

— დიად, მე სრულიად ვეთანხმები თქვენ გონიერ შესვდულობას,—სთქვა მინდვრის თავგამ—რა სარგებლობა მოაქვს ჩიტისათვის მის „ჭიკჭიკს“, როცა სამთარი დადგება? შიმშილი და სიცოცხის მეტი რა მოელის; მაგრამ იმათი ჭიკჭიკი მაინც აღტაცებას ჰგვრის ხალხს.

ნამცეცამ ერთი სიტუვაც-კი არ უთხრა საწინააღმდეგო, მაგრამ როცა თხუნველა და თავგი მიბრუნდნენ, ისარგებლა

დროთი, დაისარა, გადაუწია ჩიტს თავსე გადაუარებული ბუმბული და აკოცა დასუჭულ თვალებში. „იქნება—იფიქრა მან,—ეს სწორედ ის ჩიტია, რომელიც ისე საუცხოვოდ მიგალობდა საფხულში, რამდენი სისარული მახუქა ჩიტუნამ მაძინ!“ თხუნველამ დაუცო ნახვრეტი, საიდანაც სინათლე ჩამოდიოდა და გააცილა ქალები შინ.

მაგრამ ნამცეცას იმ ღამეს ძილი არ ეკარებოდა. ამიტომაც ადგა, დაწნა თივისაგან ღამასი დიდი ჭილობი და მკვდარი ჩიტი შიგ შეახვია. ჯერ, რასაკვირველია, თავისი ოჯახს

ში ნაპოვნის ბაშით შეეუთნა. ნამცეცას უნდოდა, რომ ჩიტუნა თბილად წოლილიყო გაეხსნა მიწაში.

— მშვიდობით, პატარა, საუფარელო ჩიტუნავ! — უთხრა მან: — მშვიდობით! გმადლობ, რომ ისე მშვენივრად ჭიკჭიკობდი, როცა ხეები მწვანე იყო და მსე თბილად გვინათებდა. —

ნამცეცა დაიხარა და დაადგა ჩიტუნას ძეგრდსე თავი; მაგრამ როგორ შეძინდა, როცა შენიშნა, რომ ძეგრდში რაღაც სძეგრდა. სძეგრდა ჩიტუნას გული. ჩიტუნა ძეგრდარი როდი იყო; ის მხოლოდ ყინვისაგან გაუფრთხილებულიყო, და სითბოძი ისევ დაუბრუნა სიცოცხლე.

შემოდგომაზე ყველა მერცხალი მიფრინავს ხოლმე თბილ ქვეყნებში; მაგრამ, თუ რომელიმეს შეაგვიანდება და ყინვა მოუხსრებს, მაშინ ის ფრინდება, მიწაზე ვარდება და ცივ თოვლში კვდება.

შიშისაგან გააქრეოლა ნამცეცას; ჩიტი ხომ მასთან შედარებით ერთობ უხარ-მასარი იყო. მაგრამ გული გაიძაგრა, კიდევ უფრო მტკიცედ შემოახვია ბაშა ჩიტუნას, მოიტანა ზიტნის ფურცელი, რომელიც მას საბნად ჰქონდა, და თავსე გადააფარა.

მეორე დამეს კიდევ გაიძაგრა ჩიტთან. ჩიტი უკვე გამოცოცხლებულიყო, მაგრამ ჯერ კიდევ ძალიან სუსტად იყო; მაინც ერთი წუთით გაახილა თვალები და შესედა ნამცეცას. ნამცეცაც-კი იდგა მის წინაშე და ხელში ანთებული აბედი ეჭირა, რადგანაც სხვა სანათური არ მოეპოვებოდა.

— მადლობელი ვარ შენი, საუფარელო ბავშვო! — წასჩურჩულა ავადმყოფმა მერცხალმა, — უკვე გავთბი; ჩქარა ძალ-ღონე დამიბრუნდება და ისევ გაფრინდები მშვენიერ, თბილ მზის სინათლეზე.

— ოჰ, არა! — შეჭევირა ნამცეცამ, — გარდა ისე ცივა, თოვლი მოდის და ყინავს! უძჯობესია, დარჩე თბილ ლოგინში; მე მოგივლი.

ნამცეცამ მიუტანა ჩიტუნას ევბუილის ფოთლით წელი; ჩიტმა უამბო გოგონას, როგორ დაეკაწრა ერთი ფრთა ეკალსე, როგორ ჩამორჩა ამის გამო სხვა მერცხლებს, როდესაც ისინი გაფრინდნენ შორს, თბილ ქვეყანაში, — როგორ ჩამოვარდა მიწასე; მაგრამ ის-კი ვერ განეცო — როგორ ჩავარდა ამ სვრელში.

მთელი სამთარი იწვა ამ სვრელში ჩიტი და ნამცეცა უვლიდა. ამ მოვლაში კიდევ უფრო შეუეწარდა. თხუნველამ და მინდვრის თაგვმა-კი ეს არ იცოდნენ. ავადმყოფი ჩიტი იმათ ერთობ ეჯავრებოდათ.

როდესაც გასაფხულსე მსუმი მიწა გაათბო, მერცხალი დაემშვიდობა ნამცეცას; ნამცეცამ გაულო თხუნველასგან გაკეთებული ნახვრეტი და იქიდან შემოაშუქა ნათელმა, თბილმა მზის სხივებმა. მერცხალმა ჰკითხა ნამცეცას, გინდა თუ არა შემაჯდეს სურგსე და გაფრინდეს ჩემთან ერთად მშვენიერ მწვანე ტყეში; მაგრამ ნამცეცას არ უნდოდა თავის გაქცევით ეწეენინებინა ბებერ მინდვრის თაგვისათვის და უთხრა:

— არა, არ შემიძლია!

— მაშ მშვიდობით, მშვიდობით, საევარელო გოგონავ! — უთხრა მერცხალმა და გამოფრინდა სინათლესე; ნამცეცა უეურებდა, როცა ჩიტი გაფრინდა და თვალები ცრემლებით ევსებოდა, რადგანაც ამ დროს განმავლობაში ძალიან შეუეწარდა.

— „ჭიკჭიკ! ჭიკჭიკ!“ — ჭიკჭიკებდა ჩიტუნა და თვალს მოეფარა ტყეში.

ნამცეცა ძალიან დაღონებული იყო: გარედ თბილი მზის სინათლესე გამოხვლა არ შეეძლო. მინდვრის თაგვის ბინის თავსე დათესილი ჭვავი ისე ძალადი გაისარდა, რომ ნამცეცას უღრანი ტყე ეკონა.

— საფხულში შევიძლიან მსითევი მოიძნადო! — უთხრა თაგვმა, გოგონას, რადგანაც შავ ხავერდის ქურქიანმა მესობელმა ცოლობა უკვე სთხოვა ნამცეცას.

— შოგიმსადე მატელიც, მათიც: თხუნველას რომ მიგათხოვებ, შინდა ტანსაცმელიც და ქვეშისაგებიც საკმაოდ გქონდეს.

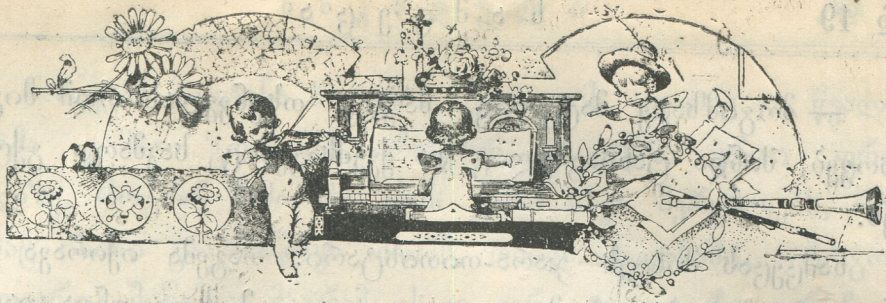
ნამცეცას მისცეს ჯარა-თითისტარი. თავგმა იქირავა კიდევ ოთხი ობობა, რომელთაც დღე და ღამე მათი უნდა დაერთოთ და ექსოვან. ეოველ საღამოს თხუნველა მოდიოდა თავის საცოლეს სანასხავად და სულ ჩიოდა, ზაფხული ერთობ გავრძელდაო.

— გათავადება თუ არა ზაფხული, — ამბობდა თხუნველა, — მზე, ეს სასიზღარო მზე აღარ დააცხუნებს; ზაფხულში ისე ამავგრებს შიწას, როგორც ქვას.

ზაფხულის მიწურულში ქორწილი უნდა გადაეხადათ. მაგრამ ნამცეცას სრულიად არ ახარებდა ამ დროს მოახლოება, იმიტომ რომ თხუნველა თვალთ დასანასხავად ეჯავრებოდა. ეოველ დღით შის ამოხვლისას და ეოველ საღამოს შის ჩასვლისას გამოიწერებოდა, მიიწერებოდა გარედ, და როცა ნიაჭი მისწი-მოსწევდა თავთავს და ლურჯ ცას დაინახავდა, ფიქრობდა — რა სინათლე და მშვენიერებაა გარედ. ენატრებოდა ერთხელ მაინც შეეხედა მერცხლისათვის, მაგრამ მერცხალი არ სჩანდა: უთუოდ შორს, საუცხოვო მწვანე ტყეში იმყოფებოდა.

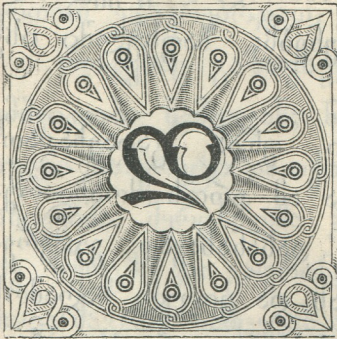
(დასასრული იქნება).

რ ა ტ მ.

(სომხურიდან).

იდ და ღამაჲს ეხოძი, სასლის ზატრო-
ნის ერთადერთი შვილი, ექესი წლის
სურიკა თამაშობდა. ბავშვი ჯანსაღი,
მსიარული, მესღვაურის მსუბუქ ტანსა-
ცმელში გამოწეობილი იყო.

მის მარდს სელებში ერთი მეორის შემდეგ იცვლებოდნენ
მრავალ ნაირი სათამაშოები, რომლებსაც რაღაცა უგულოდ
ეთამაშებოდა, და რამდენიმე წუთის შემდეგ გადაგდებდა. სოლ-
მე თითქოს მობესრებულაო.

იქვე ახლოს სავარძელზე იჯდა, კეთილგამომეტყველების
ბუა-ხნის დედაკაცი, და რაღაცას ქსოვდა. ეს სურიკას აღ-
მსდელი იყო. ის სშირად, წუნარის კილოთი დარიგებას ამ-
ლევდა სურიკას, და უფრო იმიწთვის, რომ სურიკა ძალ-ძალე
სცვლიდა სოლმე სათამაშოებს. სოლო ბავშვი-კი სჩიოდა მათ
„უვარგისობასე.“

როდესაც ბავშვს ეველა სათამაშო მობესრდა. მივიდა
საემაწვილო ეტლთან. ცარიელი ეტლი ჯერ აქეთ-იქით გას-
წია და გამოსწია, მერე-კი შიგ ჩაჯდა და გაუბედავად აღ-
მსდელს რაღაცას ანიშნებდა.

— გინდა, მე გავსწიო? — გაისმა სის ქვეშიდან ზიდა-
 ცის ხმა. ეს იყო მეგობრის შვიდი წლის შვილი, ლევანა, რო-
 ძელის სკოლის ქვეშ მიძალული, კარგა სნის განმავლობაში
 ნერწყვის უღანით შესცქეროდა საუცხოვო სათამაშოებს.

— გინდა მე გავსწიო? — გაიმეორა მან და ერთის ნაბი-
 ჯით წინ წამოდგა.

აღმხდელმა ჯერ ლევანასაკენ მიიხედა, სოლო უფრო
 ალერსიანად სურიაკას შეხედა, და თავი დაიქნია თანხმობის
 ნიშნად.

— მხოლოდ სიფრთხილით, ბიჭო, სურიაკა არ გადმოა-
 გდო, — უთხრა ლევანას.

ბავშვების სინარულს სახდვარი არა ჰქონდა.

სურიაკა ახლა ძარტო აღარ იყო, სათამაშოები ისე ხში-
 რად აღარ იცვლებოდნენ მის სელებში.

ლევენას-კი საშვალება მიეცა ახლოდან მანც დაეთვალი-
ერებინა ის მრავალი და თვალ-წარმტაცი სათამაშოები. სა-
ემაწვილო ეტლის ბაწარი კისრიდან წელსე შემოისვია, გა-
სწია ეტლი და გააგორა.

ჯერ ორივენი სდუმდნენ, მაგრამ სურიკას გამბედაობამ
დაარღვია სიჩუქე და მალე ბავშვებმა უდარდელი, მხიარული,
ქვილ-სივილი მორთეს.

სურიკა სახლის ჰატრონის, ინჟინერის შვილი იყო. ლე-
ვენას-კი მისი სოფლელი მეგობრის.

სურიკა სწავლობდა საკუთარ აღმსდელის და მასწავლე-
ბელ ქალის დახმარებით; ლევანას მასწავლებელი-კი ქუჩა იყო.
მაგრამ ეს მათ დაახლოვებას არ უშლიდა.

ისინი თამაშობდნენ, იცინოდნენ ბაშვის უსრუნველ, უმან-
კო სიცილით.

ლევენას შუბლიდან ოფლი წურწურით ჩამოსდიოდა. ის
დაიბლა ეტლის ტარებაში. მაგრამ მანც იცინოდა, და სარ-
სარებდა სურიკასთან ერთად.

— ახლა მე, ახლა მე — სთქვა სურიკამ და ეტლიდან ჩა-
მოვიდა, ამხანაგს ხელი გაუყარა და უნდოდა ეტლში ჩაესვა.

— ახლა შენ, შენ ჩაჯექი, ლევან, მე გავეწევ; ჰო, აი ეგ-
რე... ფრთხილად, — ამ სიტყვებით სურიკამ ბაწარი კისერზე
გადხიდო.

— არ შეიძლება, სურიკ, არ შეიძლება — გვისმა აღმსდე-
ლის მკაცრი ხმა, — არ შეიძლება, რას სჩადისარ!

— როგორ თუ, რას? — გაკვირვებით ჰკითხა სურიკამ.

— შენ არ უნდა გასწიო, არ შეიძლება, — უნასუნსა აღ-
მსდელმა.

— არ შეიძლება? — გაკვირვებით ჰკითხა სურიკამ.

— ათასჯერ უნდა გავიმეორო? ვსთქვი, რომ არ შეიძლე-
ბა, შენ არ უნდა გასწიო, მძიმეა. თუ გინდა, შენ ჩაჯექი და

ლევანამ გასწიოს ეტლის ბაწარი. შენ, ლევან,—განაგრძო ადმსდელმა თან ცდილობდა თავის სიტყვებისათვის სათნოიანი კილო მიეცა — ჩამოდი ეტლიდან.

ლევანა ჩამოვიდა საუმაწვილო ეტლიდან, თავ-ჩაღუნული გაჩერდა და თითი ზირში ჩაიდვა.

— რატომ არ შეიძლება? რატომ მე-კი არ უნდა გავეწიო ლევანას. ის რომ ჩემზე უფრო მსუბუქია? — გულებრივედლოთ ეკითხებოდა სურიკა თავის გამსდელს.

— ისე, კარგი არ არის.

— რატომ არ არის კარგი?

ზასუსი არ მიიღო; და როდესაც ადმსდელი ცდილობდა ზასუსი გაეცა, მოისმა წარის სმა ჩაის დასალევად.

— აბა, სურიკ, ჩაის დალევის დროა, წავიდეთ; სათამაშოებს მოხამსასურე მოიტანს; მოდი, წავიდეთ,—განუძეორა ადმსდელმა.

ზაწია სურიკა ფიქრებში შეიჭვრო. სელები ჯიბეებში ჩაიწყო, თივი ჩაღუნა, ლევანას შეუსედავად ის გაჭევა ადმსდელს, და მუდარებით სელ-ძეორედ ჰკითხა მას:

— რატომ, ისიც რომ მეწეოდა?

ლევანას თითი ზირში ედვა, და მათ შესცქეროდა.

ჩაფიქრებული სურიკა ისევ იმასვე ეკითხებოდა ახლა თავის თავს...

— რატომ?

ა. გასპარიანი.

დათვის ბელეზი.

(ი ბ ა ვ ი).

დედა-დათვი ბუნატან წამოწოლილიყო და სთვლემდა. ბელეზმა ბევრი ითამაშეს, იცელქეს, ისტუნეს, იგორეს და როცა თა-ვისუფლად ნაზარდობა მოსწეინდათ; დედას შესწივლეს:

— ძალიან მოგებესრდა მუდამ უდაბურ ტეეში ეოფნა: ჩვენთვის გართობა, სიამოვნება არ არსებობს, ეველაფერს მოკლებული ვართ, ღამის ასეთმა მდგომარეობამ სული ამოგვსუთოს; თუ ქალაქისკენ გასვირწების ნება არ მოგვეცე, მთლად გადვირევიო.

— თქვენი ნებაა, შეილუბო, — მიუგო დათვმა, — რაკი არ დაგიძლიათ, გზა დამიღოცნია; მხოლოდ თუ იქ თქვენი უფროსი მამა შეგხვდეთ, მოიკითხეთ და იმისი ამაზვი მომიტანეთ.

— ჩვენ ძმას იქ რა საქმე აქვს? — გაცუბით იკითხეს ბელებმა.

— როცა თქვენოდნა იყო, ადამიანებმა სოროდან მოძნარეს, ქალაქში წაიფანეს და ასლა ეელსე რეინის ჯაჭვ-მოძული კარ-და-კარ დაჭევთ და მათრახის ცემით აცეკვავებენო.

რასაკვირველია, ეს რომ ბელებმა გაიგეს, განსრახვასე ფიცხლავ სელი აიღეს და ქალაქის ქუჩებში სეირნობას ისევ ტყე-ღრეში სეტიადი აზრიეს.

ალ. მირიანაშვილი.

ენა სტკივა

— შეილო, რა დგემართა, რად არ მოკწეინდა ებედობა, ენის ლაქლაქი; აღარ გაჩუძდები?

— მერე რა? სომ არა ვცეცელობ და?!

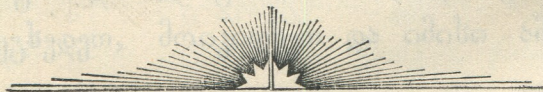
— მაშ რა არი, შენ გიყო; შენა? გეყოფა ებედობა „დედა ენა“ წადიკითხე, „დედა ენააა!“

— ენაა? ენა... მტკივა, დედა ჩემო, ენა მტკივა!

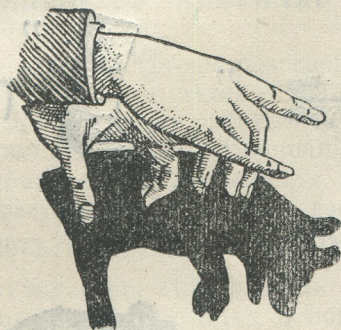
წყალზე გასვლა ნავით.

(წარმოდგენილი თბ. სას. სასწ. ვ. შიოშვილისაგან),

მიდიოდა სამი კაცი. თითო კაცი იწონიდა 4 ფუტს. იმათთან იყო ავრედვე სამი ჰატარა ბიჭი. თითო ბიჭი-კი იწონიდა ორ ფუტს. დიდი ხნის მგზავრობის შემდეგ ისინი მიადგნენ მდინარეს. მდინარესე სიდი არ იყო. ბედათ ნავი შესვდათ, მაგრამ ნავი ჰატარა გამოდგა და ოთხ ფუტსე მეტს ვერ გაიტანდა მეორე ნაპირას... მგზავრები მაინც გადავიდნენ მეორე ნაპირას ამ ნავით. როგორ, ეს ახლა თქვენ თვითონ გაამოიცანით.

ლ ა ნ დ ე ბ ი

დათვი.

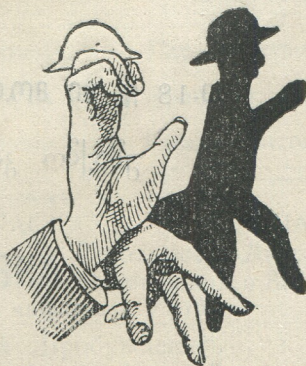
ინდოელი.

გ ე ლ ი.

ძ რ ო ბ ა.

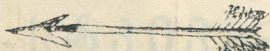
ვაჟ-ბატონი.

რ ე ბ უ ჯ ი.

,

”

”

0

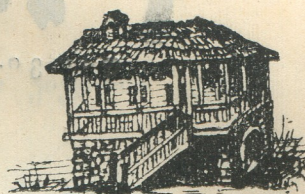
, 8

,

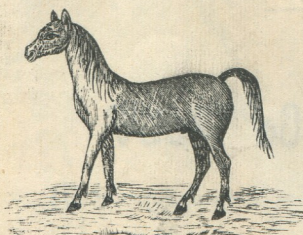
, 0

6

,

ე
ს

3”

,

პ
ნი

მე-18 №-ში მოთავსებულ რეზუსის აღსნა:

უსაქმო კაცისთვის პუდამ უქმეა.

1913 Чудный подарокъ дѣтямъ! 1913

Открыта подписка на 1913 г. на первый въ Россіи

РОСКОШНЫЙ ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ЖУРНАЛЪ

ИЗБРАННЫХЪ ПРОИЗВЕДЕНІЙ ДѢТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

ЖАВОРОНОКЪ

съ картинами въ краскахъ и прилож. дѣтскихъ книгъ.

Программа журнала: Дѣтскіе рассказы, сказки, стихотворенія. Историческіе очерки, Фельетоны для дѣтей. Рисованіе, музыка, пѣніе, дѣтскій театр. Лѣпка изъ глины. Дѣтскія работы. Научныя статьи. Игры и забавы. Спорт. Физика и химія въ играхъ. Собираніе растений, бабочекъ, грибовъ, монетъ и проч. Рыбная ловля. Астрономія. Ботаника для дѣтей. Задачи, шарады, загадки. Странички для родителей и воспитателей.

ю **УЧАСТВУЮТЪ ВЫДАЮЩІЯСЯ ЛИТЕРАТУРНЫЯ И ХУДОЖЕСТВЕННЫЯ СИЛЫ.** о

Не ограничивая свою дѣятельность только стремленіемъ къ развитію въ дѣтяхъ художественнаго вкуса и пониманія изящнаго, редація въ своемъ направленіи будутъ свято охранять завѣты, издававшагося съ 1858 года, при участіи Тургенева, Гончарова, Майкова и Григоровича, дѣтскаго журнала «Подсѣжникъ», имѣвшаго на дѣтей огромное воспитательное вліяніе.

ЖУРНАЛЪ ПЕЧАТАЕТСЯ НА ДОРОГОЙ ГЛАЗИРОВАННОЙ БУМАГѢ

Подписавшіеся на 1913 годъ получаютъ (ежемесячно 1-го числа):

12 РОСКОШНЫХЪ иллюстрированныхъ выпусковъ Худож.-Литературн. и Научн. журн. ДЛЯ ДѢТЕЙ въ вел. форматѣ облож., исп. цвѣтн. краск.

12 ХУДОЖЕСТВЕННЫХЪ КАРТИНЪ ИСПОЛНЕННЫХЪ КРАСКАМИ.

12 ИЗЯЩНЫХЪ ТОМИКОВЪ ИЗБРАННЫХЪ ПРОИЗВЕДЕНІЙ для дѣтей знаменитыхъ русскихъ писателей, съ портретами и очеркомъ ихъ дѣтства. Будутъ выданы СОЧИНЕНІЯ АКСАКОВА. ЖУКОВСКАГО. КОЛЬЦОВА. ЛЕРМОНТОВА. НИКИТИНА. ТОЛСТОГО. ГОГОЛЯ. КАРАМЗИНА. КРЫЛОВА. ЛОМОНОСОВА. ПУШКИНА. ШЕВЧЕНКО.

4 КН. „ВЕСЕЛАЯ БИБЛИОТЕЧКА“; съ смѣшными картинками.
1. Барabanъ. 2. Ванька-Встанька
3. Хлопушка. 4. Ку-ка-ре-ку;

6 КН. „БИБЛИОТЕЧКА-ИГРУШКА“. Дѣтскія игры и развлечения.
1. Дѣтскій театр. 4. Игры и забавы
2. Веселыя задачи. 5. Живчикъ.
3. Игруш.-самодѣл. Маленьк. фокусникъ
6. Дѣтскій спортъ

8 КНИЖЕЦЪ СЪ 1. О. звѣздоч. 2. Сред. цвѣт. 3. Мал. звѣринецъ. 4. Царство грибовъ.
КАРТИНАМИ Маленьк. астрон. 5. Мой акваріумъ. 6. Колекція монетъ.
для нагляднаго 2. Сред. цвѣт. 7. Книж. бабочекъ 8. Книжк. рисованія.
обученія: Маленьк. ботаника

3. Мал. звѣринецъ. 6. Царство грибовъ.
4. Мой акваріумъ. 7. Колекція монетъ.
5. Книж. бабочекъ 8. Книжк. рисованія.

Годовые подписчики получаютъ съ первымъ № журнала РОСКОШНУЮ СТѢННУЮ КАРТИНУ ВЪ КРАСКАХЪ, НА ПАСПОРТУ. Знаменит. русск. худож. В. МАЙКОВСКАГО. **ДѢТСКАЯ ГОЛОВКА** Работ. пост. Двор. Е.И. Велич. Голил. и Вильборг.
Стоимость картины въ художественныхъ магазинахъ 6 руб.

Журналъ издается редакціей журнала „Пробужденіе“. **ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:** На годъ съ дост. и перес. 4 р., на полг. 2 р. на 3 мѣс. 1 р. За гран. 7 р. Редакція журн. „ЖАВОРОНОКЪ“, СПБ. Невскій 114. Редакторъ-Издатель И. В. Корецкій.

1912 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საუბარშია ქვემოთ

„ნაკადულ“-ზე

◆ წელიწადი მარვა ◆

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არ-
ჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით; მონაწილე-
ობას ღებულობენ ჩვენი ცნობილი მწერლები და პედაგოგები.

წლიურად ხელის მომწერლებს მიეცემა:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ მცირე წლოვანათვის. **12 წიგნი „ნაკადულისა“** მოზრდილთათვის.

საჩუქრად მიეცემა წლიურ ხელის მომწერლებს

◆ დასურათებული 120-ზე მეტი ორიგინალური იგავ-
არაკი ალ. მირიანაშვილისა. ◆

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნა-
ხევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მცირე წლოვანთათვის
24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის 12 წიგნი—3 მან.
ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ჟურნალი „ნაკადული“ მცირე წლოვან. და მოზრდილ.
1910 წ. ნება დართულია კავკასიის ოლქის სამოსწავლო
მზრუნველისაგან ქართულ სკოლებში სახმარებლად.

ხელის მოწერა შეიძლება **ტფილისში**—„ნაკადულის“ რედაქცია-
ში, ზუბაძის ქუჩის სახ., გოლაშვილის. ზრ. № 8. Редакция „На-
кадули“, Головинский пр., № 8, და წერა-კითხვის სასოგადო-
ების წიგნის მდგომარეობაში, სასახლის ქუჩა. **ქუთაისში**—ისიდორე კვიტა-
რიძისთან, თ. შთავრის ქუჩის და მარიამ ვახუშტის ქუჩისთან. **სამტრედი-
აში**—ივანე გვარამიასთან. **ფოთში**—თეოდორე კანდელაკთან. **ბათუმ-
ში**—კ. სოლომონოვთან და ტროფიმ ინსარაძისთან. **დ. ხონ-
ში**—კატერინე ვასილას ასულ ბახტაძისთან. **ოზურგეთში** და **ლან-
ჩხუთში**—ლევო იმნაძისთან. **თელავში**—ვასო შავტაშვილთან. **ახალ-
ციხეში**—კოსტანტინე გვარამაძისთან. **ბაქოში**—ვასილ ასულგადიან-
თან და ივანე კვარაცხელიანთან. **გორში**—ნინო დომაშვილთან და ქეთევან
ჭავჭავაძისთან. **სოხუმიში**—კ. შარიაშვილთან. **ქიათურა-
ში**—ივანე გომეზაშვილთან. **განჯაში**—ბ. ამბოქაძისთან. **ერევან-
ში**—კ. დიმიტრიანთან. **სიღნაღში**—ნ. ახმეტიაშვილთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების ძე თუშანიშვილი.